

FEDEA eta EKINTZA

Eliz herrialdeen aldrebestasuna

Vida Nueva aldizkarian behin aipatu dugu, eta **Anaitasuna** honetan bi aldiz edo, Espainiako eta Euskal Herriko eliz herrialdeen* aldrebestasuna. Orain —eta, diotenez, Konkordatu berria gainean dadukagularik— arazo hau plazaratzea zilegi* izanen zaigula uste dugu.

Hara zer dioen Vatikanoko II.ak apezpikuen zereginei buruzko Dekretuan, 39. eta 40. artikuluetan. Euskaratu eginen dut. Lehen artikuluan: «Arimen ongiak* ez bakarrik diosesien mugaketa egoki bat eskatzen du, bai eta eliz herrialdeena ere...» Bigarrenean: «Hori lortzeko, Kontzilio Sainduak hauxe erabakitzen du: Azter bitez garaz eliz herrialdeen barrutiak,* eta defini bitez lege berri eta egokiekin Metropolitanoen eskubide eta abantailak».*

Ezin argiago. Kontzilioa aspaldi bukatu zen, eta ba dela garaia uste dugu, gure kasuan zerbait egiteko. Bai onakoa, estatuarteko arazoa denez gero, geroagorako utzi behar bada ere, Bilbo eta Gasteizko diosesiak Iruineko eliz herrialdean sartu beharra dago. Apezpikutegiek ba dukete* nortasuna eta legezko prozeduraren bat, Erromara hori eskatzeko. Kontestatariak egin zuten «prozedura gabeko» eskabidea. Orain bestea —legezkoa— egin genezake; eta Gasteizkoak nahi ez badu, horren atxakiaz ez gaitzela ezer egin gabe gelditu.

Iruine eta Donostiako laurak ez ote gintuzkete lagunduko eskabide horretan? Guk uste, baietz. Denok anaiak garelarik, nork ez luke nahi, bada, beste anaiak familia berean egotea? Bestalde, apezpikuak aparte, ez ote legoke baliozko beste lagunen bat, hemengo izenean Casaroli jaunagana hurbil litekeenik?

USAko Eliza Katolikoa bere burua aztertzen

Ipar Amerikako apezpikuek beren Elizaren azterketa bat egin dute oraintsu. Berehala ikusi dutena zera izan da, azken hamabost urteetan Eliza Katolikoaren biziera asko aldatu dela. Aldaketa horretan ba dira alde onak eta txarrak.

Aldakuntzak ekarri dituen alde ilunak, hau* lirateke batez ere: Elizan, eta erligio bizitzan ere, sarri* agertzen dira jokabide polarizatuak; apezgorako eta erligioso bizitzarako bokazioak urritu egin dira; apez ministergoa uzten dutenen portzentaiak gorantz joan dira; igandetako mezarekiko betebeharra geroz eta utziagoa agertzen da; haur* galerazpenak katolikoaren artean ere onhartzen dira, eta dibortzioen portzentaiak gainerako hiritarren neurri beretsukoak dira.

Itzaropengarri izan litezkeen beste gertakariak, ostera,* hauk ditugu: Estudio eta espiritualitate toki eta mugimenduak ugarituz doaz; otoitzarekiko kezka sakonagoz ari da (mugimendu karismatikoak, senar-emazte arteko espiritualitatea...); geroz eta jende gehiagok parte hartu nahi du parroki elkarteetan; erligiozko hezkuntzaz* ardura haundiagoa ageri da.

Gizartea individualistago bilakatzen* den heinean,* Elizaren barnean komunitate zentzu berri bat jaiotzen ari da, eta kanpoko eztabaida gordinenek (dibortzio, haur galerazpen, etab.) batasun grina eztenkatzen* du katolikoengan.

Rhodesiako apezpikuak Ian Smith-en kontra

«Rhodesiar beltz bat banintz, errebolitari bat izango nintzateke», aitortu du Rhodesiako Gobernu partidua utzi

duen Savory politikariak. Eta Muzorewa apezpikuak BBCri egin dizkion deklarazioei buruz, hola hitz egin du: «Parlamenturako bidezko* hauteskundeak* eskatu ditu, eta erabat* arrazoinezkoa da hori. Horixe berori egingo nukeen neuk ere, haren lekuan egon banitz. Ez dago, ideologia bat indarbidez garaitzerik, hobeagoa den beste baten bitartez baizik. Ezin daiteke komunismoa arrazismo bidez porroka».*

Rhodesiako Askapen* Mugimenduaren bizkortzeak eta Mozambikeraren beregaintasun bideak urduri dadukate Smithen Gobernuak: sakabanatu egin du Parlamentua, Afrikar Kontseilu Nazionalaren Idazkari Orokorra* (Sithole) itzalpera eraman du. Gorabehera hauk tarteko, Rhodesiako sei apezpiku katolikoek bat egin dute Muzorewa anglikanoarekin Ian Smithen Gobernuaren kontra.

Berri laburrak

● Frantziako Tolosan langileak kalez kale agertu dira, SNIAS hegazkin* lantegietan lanorduak-eta urrituko dituzketela* entzun denean.

Egokiera* hau dela eta, Guyot Kardinalak, Tolosako artzapezpiuak, elkar ikuste bat eskaini dio **L'Humanité** egunkari komunistari. «Bai, kexu* naiz —esan du Kardinalak— eta ezin naiteke lasai egon, nire ondoko langileek biharmunean lanik ukanen ote duten ere ez dakidala». Hau izan da, Kardinalak honek eguneroko honi eskaini dion lehen ikustaldia.

● Irailaren 19an, Espainiako Apezpikuen Gizarte Apostoluzarako Batzordeak* (hau da, arazo hauetarako Espainiako Elizak dadukan batzorderik garaienak), «Gaurko Ekonomi Egoerari dagozkion Kristau Jarrerak»* deritzan ageri bat zabaldu du. Dokumentu horren jitea* eta ausartzia* pentsaezinak ziren orain zenbait urte. Benetan garrantzizkoa dela esango genuke, oinharritzko eritasun* batzuei buruz klarki esaten baitira hor esatekoak. Kapitalismoaren jokabideak gogorki salatzen dira. Hurrengo batetan aztertuko ditugu ageri horretako ideiak.

● Eliza Katolikoaren Sinodua aurrera doa. Albisteak ba datoz; baina dena amaitzean emango dizkiogu berriok ANAITASUNAREN irakurleari. Orain ager dezagun berriño bat. Ipar Vietnamgo apezpiku bat etorri da aurtengo Sinodura: Hanoiko artzapezpiuaren laguntzailea, Trinh Van Can jauna. 1954.az geroztik orain arte ez da Ipar Vietnamdik Vatikanora apezpikurik etorri: hauxe da lehenbizikoa. Vatikanoko II. Kontzilioan ere ez zen inor izan; eta irekitasun berri hau, dirudenez, Xuan Thuy, Parisen vietnamiar ordezkari izandakoak Vatikanora eginiko ikustaldiaren ondorioa da.

● Hego Vietnamen ere ba da jarrera* aldaketarik. Egun batez hain aurrez aurre ari ziren katoliko eta budistek, bat egin dute orai Van Thieu-ren diktaduraren kontra. Izan ere, oposizioa geroz eta bortitzago* dator; eta «hirugarren indar» bat eratu dute, Gobernuaren indarkeriari aurpegi emateko. Apezzeria katolikoak buruzagitzat nabarmena hartu du talde eragile horretan.

Egileak:

Joanes GOIA
Jose Luis LIZUNDIA

bitez, **beitez**
dio, **deutso**
dizkio, **deutsoz**

dizkiogu, **deutsaguz**
genezake, **geinke**
zaigu, **jaku**